

Walter Benjamin

Walter Bendix Schoenflies Benjamin (15 juli 1892, Berlijn - 26 september 1940, Portbou) was een joodse cultuurcriticus, vertaler, filosoof, marxistisch theoreticus en antifascist uit Duitsland. Als ondogmatisch denker wordt hij vanwege zijn nauwe vriendschap met o.a. Theodor Adorno vaak tot de zogenaamde *Frankfurter Schule* gerekend.

Na de machtsovername door de Nazi's ontvluchtte hij Duitsland en woonde hij enige tijd in Frankrijk. Na de overwinning op Frankrijk en het instellen van het aan Nazi-Duitsland loyale Vichy-regime probeerde hij ook Frankrijk te ontvluchten. Via een vluchtnetwerk wist hij uiteindelijk Spanje te bereiken. Daar hadden echter de fascistena de nederlaag van de [Spaanse Burgeroorlog en Revolutie](#) eveneens de macht overgenomen. Zij lieten hem niet binnen en overhandigde hem terug aan de Franse autoriteiten. In 1940 pleegde Benjamin op 48 jarige leeftijd in een cel op de grens tussen Spanje en Frankrijk in Portbou zelfmoord. Jaren na zijn dood zou zijn werk postuum aan bekendheid winnen.

Walter Benjamin

Walter Benjamins denken

Walter Benjamin was een ondogmatisch marxist en verzette zich o.a. tegen het historisch materialisme en het zogenaamde vooruitgangdenken dat binnen het marxisme bestaat. Hij noemde dit een burgerlijke invloed die de ware vooruitgang van het marxisme uiteindelijk in de weg stond.

Hoewel Walter Benjamin initieel meer geloof in de Russische Revolutie en de ontwikkeling in de Sovjet Unie leek te hebben, brak hij hier uiteindelijk mee en bekritiseerde het despotisme en de autocratie van de bolsjewistische leiders. Toch leek hij een vreemde sympathie voor Leon Trotski te hebben, ondanks diens persoonlijke rol in de militarisering van de arbeidersmilities en de onderdrukking van het arbeiderszelfbestuur, welke een voorwaarde en voorbode vormden voor precies die autocratie.

Het denken van Benjamin is diep geworteld in de Duitse romantische traditie en in de joodse cultuur van Midden-Europa; het drukt de specifieke historische context uit, de tijd van oorlog en revolutie tussen 1914 en 1940. Toch zijn de hoofdthema's van zijn denken verrassend universeel. Er zijn uit het denken van Walter Benjamin ook voor anarchisten een aantal interessante punten te ontlenuen - o.a. over klasse, macht en ook als het gaat om zijn kritiek op het marxisme als marxist.

Bibliografie

Alle teksten zijn te vinden in *Gesammelte Schriften* (Suhrkamp, Frankfurt am Main), maar een groot deel ervan is ook los verkrijgbaar.

- *Das Passagen-Werk*
- *Der Begriff der Kunstkritik in der deutschen Romantik*
- *Goethes Wahlverwandschaften*

- *Ursprung des deutschen Trauerspiels*
- *Moskauer Tagebuch*
- *Berliner Kindheit um neunzehnhundert*
- *Deutsche Menschen*
- *Das Kunstwerk im Zeitalter seiner technischen Reproduzierbarkeit*
- *Einbahnstraße*
- *Über den Begriff der Geschichte*
- *Paris die Hauptstadt des 19. Jahrhunderts*
- *Pariser Passagen II*
- *Das Paris des second Empire bei Baudelaire*
- *Über einige Motive bei Baudelaire*
- *Zentralpark*
- *Über Sprache überhaupt und über die Sprache des Menschen*
- *Lehre vom Ähnlichen*
- *Über das mimetische Vermögen*
- *Theologisch-politisches Fragment*
- *Die Aufgabe des Übersetzers*
- *Erkenntniskritische Vorrede*
- *Über den Begriff der Geschichte*
- *Der Surrealismus*
- *Der destruktive Charakter*
- *Zur Kritik der Gewalt und andere Aufsätze*
- *Kapitalismus als Religion*
- *Erfahrung und Armut*

Nederlandse vertalingen

- *Het kunstwerk in het tijdperk van zijn technische reproduceerbaarheid* (Nijmegen, 1970, herh. herdr.)
- *Naar een socialistische opvoeding voor kinderen* (Nijmegen 1970)
- *De auteur als producent: fotomontages* (Nijmegen, 1971)
- *Berlijnse jeugd* (Amsterdam, 1974)
- *Over kinderen, jeugd en opvoeding* (Amsterdam, 1977)
- *Baudelaire: een dichter in het tijdperk van het hoog-kapitalisme* (Amsterdam, 1978)
- *Dagboek uit Moskou* (Amsterdam, 1984)
- *Proces-verbaal van Franz Kafka* (Nijmegen, 1987)
- *Stadsgezichten* (Utrecht, 1990)
- *Ik pak mijn bibliotheek uit: een rede over het verzamelen* (Utrecht, 1990)
- *Eenrichtingsverkeer* (Amsterdam, 1991)
- *Boeken en hoeren: dertien thesen* (Woubrugge, 1991)
- *Kleine filosofie van het flaneren: passages, Parijs, Baudelaire* (Amsterdam, 1992)
- *Sfeervolle kerstvertellingen uit alle landen* (Weert, 1993)
- *Eenrichtingstraat* (Groningen, 1994)
- *Maar een storm waait uit het paradijs: filosofische essays over taal en geschiedenis* (Nijmegen, 1996)
- *Het destructieve karakter* (Eindhoven, 2010)
- *Duitse mensen* (Groningen, 2014)
- *Kinderjaren in Berlijn rond 1900* (Nijmegen, 2015)
- *Denkbeelden* (Nijmegen, 2017)
- *Het kunstwerk in het tijdperk van zijn technische reproduceerbaarheid en andere essays* (Amsterdam, 2017)

Teksten

- [Proletarische massa of kleinburgerlijke massa?](#), 1936

Over Walter Benjamin

- [Walter Benjamin: tachtig jaar na zijn dood](#)

From:

<http://www.anarchisme.nl/> - **Anarchisme.nl**

Permanent link:

http://www.anarchisme.nl/namespace/walter_benjamin

Last update: **29/12/20 14:19**